

PERGAM

KONFEDERACIJA SINDIKATOV
S L O V E N I J E

DRŽAVNI ZBOR POSLANSKIM SKUPINAM

Ljubljana, 15.11.2020

Zadeva: Predlogi amandmajev predlog Zakona o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19 (EVA 2020-1611-0125, EPA 1472-VIII)

Spoštovani!

ker v zvezi s predlogom Zakona o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19 (v nadaljevanju: PKP6) ni bil voden socialni dialog, v katerem bi bilo mogoče uskladiti nekatere pomembne pomanjkljivosti in sporne rešitve PKP6, smo v KSS PERGAM pripravili amandmaje k členom, ki jih je po našem prepričanju potrebno spremeniti. Predlagane spremembe na eni strani odgovarjajo na stiske delavcev, ki jim je opravljanje dela onemogočeno zaradi ustavitve javnega prevoza ali omejitev pri prehajanju državnih meja in onemogočajo neustaven odlog plačila prispevkov, ki so last zaposlenih, na drugi strani pa predlagajo črtanje nekaterih problematičnih zakonskih rešitev, kot so zaostrovanje obveznosti brezposelnih oseb glede na ureditev v Zakonu o urejanju trga dela, spremembe Zakona o delovnih razmerjih, ki niso bile usklajevane med socialnimi partnerji, zaostrovanje sankcij pri udeležbi in organizaciji protestov ter odstopa od Zakona o visokem šolstvu, ki nimata nikakršne zveze z epidemijo COVID-19 niti nista utemeljena.

Opozarjamo tudi na potencialne težave z likvidnostjo zdravstvenih zavodov, socialnih zavodov in drugih, ki so zavezanci izplačila dodatka za delo v rizičnih razmerah po 39. členu Kolektivne pogodbe za javni sektor ter 56. členu ZZUOOPE in od države pričakujemo, da bo poleg tega, da bo proračun prevzel breme financiranja teh dodatkov, zagotovila tudi ustrezno likvidnost za pravočasno in tekoče izplačevanje teh dodatkov, za razliko od prvega vala, kje so bila izplačila izvedena tudi z več mesečno zamudo.

Poudarjamo tudi, da so po našem mnenju pravno problematični tudi nekateri drugi vsebinski sklopi predloga PKP6, vendar je v takšnem postopku sprejemanja, kot smo mu priča pri praktično vseh protikoronskih paketih, nemogoče pripraviti pravno konsistentne predloge amandmajev. Takšna sklopa sta npr. paket določb o napotitvi v karanteno, ki po našem mnenju ni izvedena na način, da bi bila posamezniku izdana odločba, zato se postavlja dvom v vezanost na takšno »navodilo«, zlasti ker zoper morebitno napotitev v karanteno ni predvideno pravno sredstvo. Čeprav razumemo in podpiramo namen določb, ki naj bi naredile sistem operativnejši in s tem učinkovitejši, menimo, da bi bilo potrebno najti način, ki bi ustrezno upošteval tudi pravni red v Republiki Sloveniji.

Nenazadnje obžalujemo dejstvo, da predlog PKP6 ni naslovil socialno ekonomskih stisk, v katerih so se znašli številni zaposleni, ki so že več mesecev na čakanju z 80% nadomestilom plače, delavci, ki delo opravljajo v atipičnih oblikah zaposlitve oziroma prekarni delavci, niti predlog PKP6 ne prepoznava izpostavljenosti tveganju okužbe s strani zaposlenih, ki morajo kljub epidemiji svoje delo opravljati na lokaciji delodajalca ali na terenu, in to kljub dejstvu, da je prav delovno okolje prepoznano kot okolje z največjim številom stikov in posledično tudi najbolj tvegano okolje za širjenje okužbe.

V nadaljevanju podajamo predloge amandmajev k nekaterim ključnim členom predloga PKP6, za katere menimo, da bi jih bilo potrebno sprejeti.

K 22. členu:

V prvem odstavku 56. člena se v 8. točki pred vejico doda besedilo: »in na deloviščih v laboratorijih, kjer se opravljajo analize odvzetih vzorcev«

Obrazložitev:

Poleg predlagane spremembe, ki omogoča izplačevanje dodatka tudi v času razglašene epidemije, predlog med prejemnike dodatka za neposredno delo s pacienti oziroma uporabniki, obolelimi za COVID-19, dodaja zaposlene v laboratorijih, ki izvajajo analizo odvzetih vzorcev pri osebah, napoteni na odvzem brisa za COVID-19, ki so pri svojem delu zaradi neposrednega stika s kužnimi in potencialno kužnim materialom neposredno izpostavljeni tveganju okužbe.

K 23. členu:

Doda se nov 4. odstavek, ki se glasi:

»Delavec, ki zaradi ustavitve javnega prevoza ali zaprtja mej s sosednjimi državami ne more priti na delo (višja sila zaradi ustavitve javnega prevoza ali zaprtja mej), je upravičen do nadomestila plače v skladu s tem zakonom.

Dosedanji 4. in 5. odstavek postaneta nova 5. in 6. odstavek.

V dosedanjem 5. odstavku, ki postane nov 6. odstavek se pred piko doda besedilo: »ali višje sile zaradi ustavitve javnega prevoza ali zaprtja mej«.

Obrazložitev:

Spričo zaostrovanja ukrepov, ki predvidevajo tudi začasno ustavitev javnega prevoza in zaostrene pogoje pri prehajanju meja, je predlagana dopolnitev nujna, da se na eni strani reši položaj delavcev, ki zaradi sprejetih ukrepov ne morejo na delo, in ki jim brez predlagane dopolnitve pripada zgolj 50% nadomestilo plače (in hkrati ne manj kot 70% minimalne plače), kar ne omogoča preživetja.

K 24. členu:

V drugem odstavku se za besedo »varstva« doda besedilo »ali višje sile zaradi ustavitve javnega prevoza ali zaprtja mej,«.

Obrazložitev:

Predlagani amandma je potreben v povezavi z amandmajev k 23. členu predloga zakona.

K 25. členu:

V 6. odstavku se za besedo »varstva« doda besedilo »ali zaradi ustavitve javnega prevoza ali zaprtja mej«.

Na koncu 6. odstavka se doda nov stavek, ki se glasi: »Višina nadomestila po tem odstavku ne sme biti nižja od minimalne plače v Republiki Sloveniji.«.

V 9. odstavku se za besedo »varstva« doda besedilo »ali zaradi ustavitve javnega prevoza ali zaprtja mej«.

Obrazložitev:

Sprememba 6. in 9. odstavka je potrebna zaradi amandmajev k 23. členu predloga zakona, poleg tega pa se v 6. odstavku tega člena z namenom varstva socialno ekonomskega položaja delavcev, ki ne morejo opravljati dela zaradi višje sile, vnaša enako varovalko, kot jo je vseboval drugi odstavek 26. člena ZIUZEOP, da torej nadomestilo ne sme biti nižje od minimalne plače v Republiki Sloveniji.

K 27. členu:

V 3. odstavku se za besedo »varstva« doda besedilo »ali zaradi ustavitve javnega prevoza ali zaprtja mej«.

Obrazložitev:

Sprememba je potrebna zaradi amandmajev k 23. členu predloga Zakona.

K 28. členu:

V 1. odstavku se za besedo »varstva« doda besedilo »ali zaradi ustavitve javnega prevoza ali zaprtja mej.«.

Obrazložitev:

Sprememba je potrebna zaradi amandmajev k 23. členu predloga Zakona.

K 30. členu:

V 2. odstavku se za besedo »varstva« doda besedilo »ali zaradi ustavitve javnega prevoza ali zaprtja mej«.

V 4. odstavku se za besedo »varstva« doda besedilo »ali zaradi ustavitve javnega prevoza ali zaprtja mej«.

V 5. odstavku se za besedo »varstva« doda besedilo »ali zaradi ustavitve javnega prevoza ali zaprtja mej«.

V 6. odstavku se za besedo »varstva« doda besedilo »ali zaradi ustavitve javnega prevoza ali zaprtja mej«.

Obrazložitev:

Spremembe so potrebne zaradi amandmajev k 23. členu predloga Zakona in zaradi dejstva, da bo zakon začel veljati šele po uveljavitvi ukrepa ustavitve javnega prevoza, zaradi česar je smiselno in potrebno, da v tem delu predlog velja retroaktivno in omogoči nadomestilo plače v enaki višini vsem delavcem, ki so v obdobju trajanja ukrepa ustavitve javnega prevoza in zaostrenega prehajanja meja iz tega razloga dela niso mogli opravljati (zaradi višje sile).

K 32. členu:

V 2. odstavku se za besedo »varstva« doda besedilo »ali zaradi ustavitve javnega prevoza ali zaprtja mej«.

Obrazložitev:

Sprememba je potrebna zaradi amandmajev k 23. členu predloga zakona.

K 37. členu:

V 4. odstavku se besedilo »ali tretjim« nadomesti z besedilom », tretjim ali šestim«.

Šesti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Delodajalec v obdobju prejemanja delnega povračila nadomestila plače in še tri mesece po tem ne sme začeti postopka odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnega razloga delavcem, ki jih je napotil na začasno čakanje na delo, ali odpovedati pogodbe o zaposlitvi večjemu številu delavcev iz poslovnih razlogov, razen če je bil program razreševanja presežnih delavcev sprejet že pred 13. marcem 2020 in delodajalec za te delavce ni uveljavil pravice do povračila nadomestila plače po tem zakonu ali ZIUOOPE ali ZIUZEOP ali ZIUPDV (kršitev prepovedi odpuščanja). Delodajalec ne more uveljavljati nadomestila plače za čakanje na delo doma za delavca v času teka odpovednega roka.«

Obrazložitev:

Obveznost vračila sredstev bi bilo potrebno uvesti tudi v primeru kršitve prepovedi odpovedi odpuščanja, saj je ukrep namenjen ohranitvi delovnih mest.

Prepoved odpuščanja bi morala veljati še določeno obdobje po prenehanju prejemanja delnega povračila nadomestila plače, saj je ukrep namenjen ohranitvi delovnih mest ne le v času trajanja tega ukrepa, temveč tudi še po tem.

K 56. in 57. členu:

56. in 57. člen se črtata.

Obrazložitev:

Nobeden od obeh členov nima nikakršne povezave z epidemijo COVID, temveč prvi neutemeljeno izenačuje vpisne pogoje dijakov v študijske programe in na ta način skuša legalizirati nezakonito prakso, ki se je izvajala kar nekaj let in se je šele v zadnjem obdobju začela odpravljati, drugi pa na škodo študentov in kakovosti študijskih programov brez utemeljenega razloga daje začasen odpustek pri akreditaciji.

K 58. členu:

Za 6. odstavkom se doda nov 7. odstavek, ki se glasi: » Stranki ravnanje, ki je skladno z drugimi določbami tega zakona, ni pa v skladu s določbami tega člena, ne more iti v škodo«.

Obrazložitev:

Glede na to, da začasni ukrepi niso objavljeni na enak način kot zakoni in posledično kljub objavi na javno dostopnem mestu in na spletni strani ni mogoče predpostavljati, da se je stranka s temu ukrepi seznanila, ravnanje stranke, ki ne bi bilo skladno s temi ukrepi, je pa skladno s splošnimi pravili ZUP, ne bi smelo iti stranki v škodo.

K 59. členu:

59. člen se črta.

Obrazložitev:

Gre za povsem nepotrebno in prekomerno zaostrovanje sankcij, ki onemogoča demokratično javno izražanje mnenj tudi ob upoštevanju vseh priporočil o socialni distanci, nošenju mask itd.. Člen je zato nesprejemljiv in ga je potrebno v celoti črtati, sploh glede na dejstvo, da je odločitev o omejitvah zbiranja in njihovem trajanju politična odločitev, ki ni vezana na neke objektivne kriterije.

K 66. členu:

66. člen se črta.

Obrazložitev:

Za takšen ukrep ni nobenega razumnega razloga, zlasti glede na to, da se ne preverja, ali obstajajo med brezposelnimi osebami takšne, za katere je ponujena zaposlitev ustrezna, hkrati pa takšna ureditev brezposelno osebo omejuje, da si vsaj neposredno po izgubi zaposlitve najde ustrezno zaposlitev in se ne razvrednoti izobrazbe, ki jo je pridobila. V vsakem primeru pa je že danes brezposelna oseba dolžna sprejeti primerno zaposlitev po treh mesecih statusa brezposelnosti. Takšna določba glede na dejstvo, da je eden od kriterijev za presojo primernosti zaposlitve tudi smer izobrazbe, tudi nima neposredne povezave z epidemijo COVID-19. Ni nam znana nobena analiza izvajanja ZUTD, ki bi utemeljevala tovrsten ukrep.

K 72. členu:

V prvem odstavku se črta besedilo »ali prispevkov«.

V drugem odstavku se črta besedilo »ali prispevkov«.

V tretjem odstavku se črta besedilo »ali prispevkov«.

V četrtem odstavku se črta besedilo »ali prispevkov«.

Obrazložitev:

Predlagana ureditev je neustavna, kar je ugotovilo že Ustavno sodišče v zadevi št. U-I-281/09-14, objavljeni v Ur.l. št. 105/2011, kjer je ugotovilo, da omogočanje odloga, odpisa ali delnega odpisa, ki ga je na podlagi takratnega 228. člena ZPIZ lahko izvajala Davčna uprava, ni skladno z ustavo, saj posega v lastninsko pravico delavcev.

K 73. členu:

V prvem odstavku se črta besedilo »ali prispevkov«.

V drugem odstavku se črta besedilo »ali prispevkov« ter »ali prispevke«.

V tretjem odstavku se črta besedilo »ali prispevkov« ter »ali prispevke«.

Obrazložitev:

Spremembe so potrebne zaradi amandmajev k 72. členu predloga zakona.

K 106. členu:

Člen naj se črta.

Obrazložitev:

O posegu v temeljni delovnopravni predpis, Zakon o delovnih razmerjih oziroma t.i. Malo delavsko ustavo, se ni vodil niti poskusil voditi noben socialni dialog, socialni partnerja nismo bili niti v okviru ESS-ja niti izven njega niti neuradno konzultirani. Spremembe ZDR so se vedno do sedaj sprejemale s soglasjem socialnih partnerjev, in spremembe brez tega soglasja niso sprejemljive, ne glede na morebiten dober namen predlagatelja.

Prepričani smo, da so naši predlogi amandmajev utemeljeni in z vidika delavcev predstavljajo minimalni nabor potrebnih sprememb predloga, ki je bil vložen v zakonodajni postopek.

V primeru potrebe po dodatnih pojasnilih in obrazložitvah smo posamezna stališča in predloge pripravljene podrobneje predstaviti tudi na sestanku.

Lep pozdrav,

Jakob Počivavšek
Predsednik
KSS PERGAM
l.r.